

17 жовтня 2018

ЗАЯВА

Незалежність експертиз у справах топ-корупції під загрозою

Transparency International Україна та Центр протидії корупції закликають комітет з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності врахувати правки народного депутата Мустафи Найєма до проекту закону №8336, які не дозволять фігурантам справ впливати на експертизи у розслідуваннях корупції.

Антикорупційні організації наголошують: законопроект № 8336 у редакції, ухваленій у першому читанні, створює нові можливості для фігурантів корупційних кримінальних справ перешкоджати розслідуванням.

Експертизи є ключовим елементом розслідування корупції, адже саме так встановлюються суми збитків державі, від яких залежить не тільки міра покарання, але і можливість притягнення фігурантів до кримінальної відповідальності.

Так, законопроект зберігає необхідність призначення економічних та інших експертиз через суд, що відбирає обмежений час для розслідування викриття злочинів. Законопроект передбачає також створення єдиного реєстру експертиз, який дозволить необмеженому колу осіб отримувати інформацію про предмет та виконавців експертиз у конкретних розслідуваннях, а отже створить можливості для тиску на експертів і перешкоджання розслідуванням. Крім того, проект посилює державну монополію на проведення таких експертиз.

Виправити ці проблемні норми можуть правки, подані народним депутатом Мустафою Найємом.

17 жовтня комітет з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності, згідно з порядком денним, має розглянути законопроект до другого читання.

Закликаємо Голову комітету Андрія Кожем'якіна та членів комітету врахувати подані народним депутатам Мустафою Найємом правки при підготовці законопроекту № 8336 до другого читання.

Зокрема закликаємо народних депутатів під час підготовки тексту закону:

- **Скасувати судовий контроль за всіма видами експертиз, у тому числі тими, які зазвичай проводяться під час розслідування корупції.** Мова йде про економічну, почеркознавчу та лінгвістичну експертизи, експертизи відео- та звукозапису, а також товарознавчу. За допомогою судів та реєстру судових рішень фігуранти справ зможуть розуміти плани детективів щодо експертиз, знати про конкретні запитання експерту, ідентифікувати установу, у якій буде проведено експертизу, "сприяти" призначенню лояльних експертів.

- **Виключити норму про створення реєстру судових експертиз.** Створення реєстру із невизначеним переліком відомостей та доступом до нього потенційно необмеженого кола осіб може призвести до витоку інформації щодо експертиз та фахівців, які їх здійснюють. У підсумку фігуранти справ зможуть відстежувати експертизи і самих експертів та здійснювати тиск на них, а також з'ясувати інші деталі кримінальних проваджень
- **Ліквідувати державну монополію на проведення експертиз у справах щодо топ-корупції та економічних злочинів.** Можливість проведення експертиз виключно державними експертами призводить до порушення строків розслідування: через перевантаженість державних установ експертизи деякі справи змушені чекати експертизи більше року, що може призвести до закриття справ фактично без здійснення якісного розслідування. Крім того, державна монополія створює додаткові можливості для тиску на експертів через вертикаль влади.

Народні депутати повинні включити ці правки, щоб забезпечити незалежність експертиз, які відіграють колосальну роль для розслідувань топ-корупції. Адже саме від економічної експертизи в ряді корупційних злочинів залежить строк позбавлення волі для фігуранта і можливість притягнення до кримінальної відповідальності взагалі.

Контакт для медіа: Олександр Аргат,

Керівник департаменту комунікацій

Transparency International Україна

моб.тел. 093-844-24-81,

e-mail: argat@ti-ukraine.org

Transparency International Україна є

представництвом глобальної антикорупційної мережі

Transparency International, що працює більше як у 100

країнах світу. Місія ТІ Україна: знизити рівень

корупції в Україні шляхом сприяння прозорості,

підзвітності та доброчесності публічної влади і

громадянського суспільства.

www.ti-ukraine.org